

Spis treści

Przedmowa (<i>Andrzej Richling, Katarzyna Ostaszewska</i>)	9
I. Położenie fizycznogeograficzne (<i>Andrzej Richling</i>)	11
II. Struktura i rzeźba powierzchni	15
1. Struktury tektoniczne (<i>Maria Korotaj-Kokoszczyńska</i>)	15
1.1. Położenie Polski na tle struktur tektonicznych Europy.	15
1.2. Jednostki strukturalne Polski.	16
1.2.1. Jednostki prekambryjskie.	16
1.2.2. Jednostki paleozoiczne.	18
1.2.3. Jednostki laramijskie.	19
1.2.4. Jednostki alpejskie.	21
2. Przedkenozoiczne etapy rozwoju rzeźby (<i>Maria Korotaj-Kokoszczyńska</i>)	21
3. Zarys rozwoju rzeźby w trzeciorzędzie (<i>Danuta Kosmowska-Suffczyńska</i>)	27
4. Geneza i rozwój rzeźby w czwartorzędzie (<i>Danuta Kosmowska-Suffczyńska</i>)	32
4.1. Rozwój rzeźby w okresie preplejstocenu.	38
4.2. Rozwój rzeźby w plejstocenie.	38
4.3. Rozwój rzeźby w holocenie.	67
5. Współczesne procesy morfogenetyczne (<i>Mirosław Bogacki</i>)	71
Literatura	82
III. Klimat (<i>Maria Stopa-Boryczka, Jerzy Boryczka</i>)	84
1. Naturalne zmiany klimatu	84
2. Rola cyrkulacji atmosferycznej w kształtowaniu klimatu	89
3. Bilans energii słonecznej	96
4. Cechy termiczne klimatu.	100
5. Cechy wilgotnościowe klimatu.	104
6. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne.	110
7. Cechy oceaniczne i kontynentalne klimatu.	111
8. Regiony klimatyczne.	114
9. Antropogeniczne zmiany klimatu.	122
Literatura	126
IV. Wody (<i>koordynacja Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	128
1. Bilans wodny (<i>Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	128
2. Wody podziemne.	131

2.1. Typy poziomów wodonośnych {Jarosław Suchożębski}.	131
2.2. Dynamika stanów wody {Małgorzata Gutry-Korycka}.	136
2.3. Zasoby wód {Jarosław Suchożębski}.	137
2.4. Termika wód (Aneta Afelt).	138
2.5. Cechy chemiczne {Jarosław Suchożębski}.	139
2.6. Zmiany zanieczyszczenia {Jarosław Suchożębski}.	139
3. Źródła {Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska}.	141
3.1. Rodzaje wypływów wód podziemnych.	141
3.2. Rejony występowania	141
3.3. Ustrój hydrologiczny.	143
3.4. Charakterystyka jakościowa.	144
3.5. Degradacja źródeł.	146
4. Mokradła {Dariusz Woronko, Maciej Lenartowicz}.	146
4.1. Typy mokradeł.	146
4.2. Rola w cyklu hydrologicznym.	148
4.3. Rozmieszczenie mokradeł.	148
4.4. Przekształcenia, degradacja i ochrona.	149
5. Rzeki	151
5.1. Geneza i ewolucja den dolin i sieci rzecznej {Małgorzata Gutry-Korycka}.	151
5.2. Podział hydrograficzny {Małgorzata Gutry-Korycka}.	152
5.3. Zmienność odpływu {Małgorzata Gutry-Korycka}.	154
5.3.1. Nizówki i susze {Barbara Nowicka}.	157
5.3.2. Wezbrania i powodzie {Barbara Nowicka}.	158
5.4. Ustroje hydrologiczne {Urszula Somorowska}.	165
5.5. Rumowisko rzeczne {Artur Magnuszewski}.	168
5.6. Zmiany zanieczyszczenia {Maciej Lenartowicz}.	171
6. Jeziora {Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska}.	173
6.1. Geneza i typologia	175
6.2. Ustrój hydrologiczny.	178
6.2.1. Zmiany stanów wody.	179
6.2.2. Funkcje hydrologiczne.	180
6.2.3. Termika wód, złodzenie.	181
6.2.4. Typy troficzne.	182
6.3. Zmiany zanieczyszczenia	183
7. Zbiorniki retencyjne {Zdzisław Mikulski}.	184
7.1. Typy i funkcje.	184
7.2. Rola zbiorników retencyjnych w cyklu hydrologicznym.	185
8. Morze Bałtyckie i wody przybrzeżne {Artur Magnuszewski, Zdzisław Mikulski}.	188
8.1. Geneza i struktura	188
8.2. Bilans wodny.	192
8.3. Cechy środowiska morskiego.	193
8.4. Dopyływ materii i ochrona wód morskich.	195
Literatura	195
 V. Gleby {Bogumił Wicik}	 201
1. Fizycznogeograficzne uwarunkowania rozwoju gleb.	201
1.1. Warunki klimatyczne.	201
1.2. Skały macierzyste gleb.	202
1.3. Rzeźba jako czynnik glebotwórczy.	208
2. Procesy glebotwórcze.	209

3. Klasyfikacja gleb.	214
4. Główne typy genetyczne gleb.	219
4.1. Dział I. Gleby litogeniczne.	219
4.2. Dział II. Gleby autogeniczne.	223
4.2.1. Rząd A. Gleby czarnoziemne.	223
4.2.2. Rząd B. Gleby brunatnoziemne.	225
4.2.3. Rząd C. Gleby bielicoziemne.	232
4.3. Dział III. Gleby semihydrogeniczne.	234
4.4. Dział IV. Gleby hydrogeniczne.	236
4.4.1. Rząd A. Gleby bagienne.	236
4.4.2. Rząd B. Gleby pobagienne.	238
4.5. Dział V. Gleby napływowe.	239
5. Wykorzystanie, degradacja i ochrona gleb.	241
Literatura.	242

VI. Świat żywy (*Andrzej Samuel Kostrowicki*) 245

1. Wprowadzenie.	245
2. Przemiany biosfery na ziemiach polskich.	247
3. Struktura przestrzenna świata żywego Polski.	258
3.1. Statystyka fauny i flory.	258
3.2. Typologia areologiczna taksonów roślin i zwierząt Polski.	259
3.2.1. Elementy kierunkowe we florze i faunie Polski.	261
3.2.2. Zasięgi pionowe we florze i faunie Polski.	264
3.2.3. Endemity we florze i faunie Polski.	265
3.2.4. Dynamika areałów.	265
3.2.5. Struktura migracji behawioralnych.	266
4. Struktura ekologiczno-przestrzenna świata żywego Polski.	268
5. Biogeograficzna regionalizacja Polski.	280
5.1. Regionalizacja biogeograficzna Polski na podstawie zróżnicowania flory i fauny.	280
5.2. Regionalizacja ekologiczno-krajobrazowa.	285
6. Człowiek a świat żywy - elementy biogeografii praktycznej.	286
7. Ochrona przyrody i jej biogeograficzne uwarunkowania.	288
Literatura.	292

VII. Krajobrazy naturalne 293

1. Pojęcie krajobrazu (<i>Andrzej Richling</i>).	293
2. Krajobraz naturalny, pierwotny, kulturowy i potencjalny (<i>Andrzej Richling</i>).	294
3. Założenia typologii krajobrazu naturalnego Polski (<i>Andrzej Richling</i>).	296
4. Charakterystyka klas krajobrazu.	299
4.1. Krajobrazy nizin (<i>Andrzej Richling</i>).	299
4.2. Krajobrazy wyżyn i niskich gór (<i>Ryszard Czamecki</i>).	301
4.3. Krajobrazy gór średnich i wysokich (<i>Wojciech Lewandowski</i>).	304
4.4. Krajobrazy dolin i obniżeń (<i>Andrzej Richling, Wojciech Lewandowski</i>).	308
5. Ewolucja krajobrazu naturalnego (<i>Katarzyna Ostaszewska</i>).	309
6. Wykorzystanie krajobrazu (<i>Andrzej Richling, Wojciech Lewandowski</i>).	315
7. Zagrożenia i ochrona krajobrazu (<i>Ewa Malinowska, Marek Zgorzelski</i>).	317
Literatura.	322

1. Typologia a regionalizacja	324
2. Zasady regionalizacji	324
3. Regionalizacja Polski - rys historyczny.	326
4. Polska na tle podziału fizycznogeograficznego Europy.	327
5. Regionalizacja fizycznogeograficzna Polski.	331
Literatura	333
Indeks rzeczowy.	335